

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
S V 0 4 7 G	M 2 0 0	2 0 1 8 - 0 6 - 0 8
Kursnamn	Svenska språket GR (A), Svenska för ämneslärare 1	
Provnamn	Språkbeskrivning	
Ort	Sundsvall	
Termin	V18	
Ämne	Svenska språket	

NML 2/6

MITTUNIVERSITETET
Avdelningen för humaniora
Elzbieta Strzelecka
010 142 81 75

Svenska språket GR (A), Svenska
för ämneslärare 1. SV047G
Språkbeskrivning
Den 8 juni 2018
kl. 8.00–12.00

Kod: _____

Försök att svara utförligt men ändå kortfattat på frågorna. **Skriv INTE på baksidorna!** (Använd vid behov lösa blad.) Inga hjälpmedel är tillåtna. (Texten är en övnings-text hämtad ur *Svenska språket*, skriven av Bo Lundahl & Bengt Sjöstedt.)

Tentamen består av två delar. Den första omfattar huvudsakligen fonetik, fonologi, morfologi samt allmän språkkunskap, den andra syntax, ordföljd och informationsstruktur. Skrivningen ger maximalt 100 poäng fördelade på 50 poäng per del. För ett godkänt resultat krävs minst 64 % på varje del, dvs. minst 32 poäng. Vid underkänt på en av delarna tenteras endast denna om.

LYCKA TILL!

1. a) Konsonanterna kan beskrivas utifrån tre artikulatoriska kriterier. Förklara dessa kriterier utifrån (5 p)
nedanstående figur.

	Labialer	Labio-dentaler	Dentaler	Alveolarer	Prepalataler	Velarer	Laryngaler
Klusiler	p b		t d	ʈ ɖ		k g	
Frikativor		f v	s	ʃ	ç	ʁ j	h
Vibranter			r				
Lateraler			l	ɭ			
Nasaler		m	n	ɳ		ŋ	

- b) Ge minst ett exempel på två tonlösa konsonanter och dess tonande motsvarigheter.

2. Den grundläggande principen för svensk stavning är den fonematiska principen, ett ljud = ett tecken. Det finns dock många undantag. Ange minst två ljud som stavas på minst två olika sätt och illustrera med exempel. (2 p)

3. Vilken är den semantiska relationen mellan orden i följande ordpar? (2 p)

a) *ko – kossa*

b) *smal – bred*

c) *kaktus – växt*

d) *hov 'hästhov' – hov 'kungahov'*

4. Förklara och ange exempel, gärna från texten i uppgifterna nedan. (4 p)

a) Vad är skillnaden mellan preposition och adverb?

b) Vad är skillnaden mellan fonem och morfem?

5. Visa hur följande ord är uppbyggda. Benämnl varje morfem. Använd gärna trädldagram. (Dela upp (6 p) ordet i morfem, notera under varje rotmorfem vilken ordklass det tillhör och vid varje avledningsmorfem om det är ett prefix eller ett suffix, ange tydligt om det rör sig om en avledning eller en sammansättning. Markera även böjningsmorfem.)

i n b r o t t s l a r m

l å s b a r a

e r s ä t t n i n g s n i v å

6. Vad menas med kongruensböjning? Förklara begreppet och illustrera med fyra exempel från texten i frågorna nedan. Förklara hur du tänker.

(3 p)

7. I textutdraget nedan finns flera verb. Sortera samtliga verb i grupper av finita och infinita.

(4 p)

Stoppa inbrottstjuven!

De flesta inbrottstjuvar undviker hus som har inbrottslarm. Ett problem är emellertid att det finns så många usla larm på marknaden. Ett inbrottslarm måste fungera om det ska göra någon nytta. Därför är det säkrast att endast anlita de larmföretag som har polistillstånd.

finita verb: _____

infinita verb: _____

8. Skriv följande ord, tagna ur texten ovan, i den form som anges.

(2 p)

<i>undviker</i>	supinum	
<i>göra</i>	presens particip	
<i>usla</i>	superlativ, bestämd form pluralis	
<i>larm</i>	bestämd form pluralis, grundform	

9. Ange vilken ordklass de understrukna orden i texten nedan tillhör. (Som ordklassbeteckning räknas: substantiv, adjektiv, pronomen, artikel, räkneord, verb, particip, adverb, verbpartikel, preposition, konjunktion, subjunktion, infinitivmärke, interjektion.)

1 *Ytterdörren måste ha ett godkänt lås, alltså antingen ett sjutillhållarlås eller ett cylinderlås. Slutblecket (metallbeslaget i dörrkarmen) bör dessutom vara av godkänd typ och rätt monterat. Annars **kan** det bändas loss när dörren är stängd.*

5 *Det är även viktigt att **balkongdörrar** har låsbara handtag. Nyckeln får sedan absolut inte sitta i. Om den gör det, kan tjuven bara krossa rutan, öppna och gå in.*

*En annan viktig sak att tänka på **är** att extranycklar inte bör hänga synliga hemma. Vill man inte ta dem med sig, när man åker bort, kan de kanske lämnas **hos en granne** eller en släkting.*

- a) Ange vilken ordklass de understrukna orden i texten tillhör.

Ytterdörren _____ *ett* _____

i _____ *vara* _____

den _____ *och* _____

att _____ *synliga* _____

- b) Ge belägg på följande företeelser ur texten ovan. Ange **ett** (och endast ett) exempel på varje företeelse. **Ange rad.**

pronomen _____ rad _____ obestämd artikel _____ rad _____

adverb _____ rad _____ verb i passiv form _____ rad _____

preposition _____ rad _____ subjunktion _____ rad _____

konjunktion _____ rad _____ perfekt particip _____ rad _____

- c) Ange tempus för de fetstilta verbfraserna **kan - bändas** och **är**

kan - bändas _____ **är** _____

- 2) d) Precisera det ovan fetstilta substantivet *balkongdörrar* beträffande genus, numerus, species och kasus

- a) Ange vilken sorts fraser följande uttryck utgör.

av godkänd typ _____ *låsbara handtag* _____

metallbeslaget i dörrkarmen _____ *hos en granne* _____

***** DEL 2 *****

10. Skriv meningar som innehåller sådana ord, fraser, konstruktioner eller satser som beskrivs nedan. (4 p)
Stryk under det som särskilt efterfrågas och endast det!

a) en mening som innehåller ett verb i preteritum _____

b) en huvudsats som innehåller en relativsats _____

c) en huvudsats med omvänd ordföljd _____

d) en huvudsats som har en bisats i fundamentet _____

11. Konstruera meningar där ordet *var* tillhör de ordklasser som efterfrågas: (3 p)

a) En mening där *var* är ett pronomen

b) En mening där *var* är ett substantiv

c) En mening där *var* är ett verb.

12. Stryk under samtliga bisatser i nedanstående text, förstgradsbisatser med ett enkelt streck, andragsbisetser med dubbelt streck osv. Stryk under alla ord som hör till respektive bisats. (9 p)
OBS! Poängavdrag ges för understruken, felaktigt klassificerade fraser.

Åker du bort under en längre period? Då är det klokt att försöka ge intryck av att vara hemma. En god vän kan kanske klippa gräsmattan? Kanske kan vännen också tömma brevlådan och hålla uppsikt? Det är inte heller någon dum idé att köpa ett tidur, som knäpper av och på lamporna vid lämpliga tider.

Tänk också på att märka allt värdefullt, som går att märka, innan det är för sent. För tjuven är det inte så intressant att stjäla något som är märkt. Framför allt finns det en större chans att få tillbaka det stulna, om det lätt kan identifieras av polisen. Sådant, som inte kan märkas, kan kanske fotograferas.

Det är slutligen viktigt, att man har sitt hem och sina ägodelar försäkrade till rätt värde. Väldigt många är inte medvetna om hur mycket deras lösegendom faktiskt är värd. Det är illa nog att bli bestulen på sina ägodelar. Att inte få tillräcklig ersättning för vad som har stulits är ännu värre.

13. Ta ut primära satsdelar i nedanstående fyra meningar. (Primära satsdelar: subjekt, predikat, direkt objekt, indirekt objekt, predikativ, adverbial, agent) När du har fått in alla ord i någon satsdel skall du **inte** gå vidare och analysera inne i satsdelarna. Använd inga förkortningar.

(7 p)

Åker du bort under en längre period?

En god vän kan kanske klippa gräsmattan?

Det är även viktigt att balkongdörrar har låsbara handtag.

Kanske kan vännen också tömma brevlådan och hålla uppsikt?

Sådant, som inte kan märkas, kan kanske fotograferas.

Att inte få tillräcklig ersättning för vad som har stulits är ännu värre.

14. Gör en fullständig analys av nedanstående mening. Ange såväl primära som sekundära satsdelar. (2 p)

Tänk också på att märka allt värdefullt, som går att märka, innan det är för sent.

15. Ange satsdelsbeteckning för de understrukna leden i textavsnittet nedan. (4 p)

Stoppa inbrottstjuven!

De flesta inbrottstjuvar undviker hus som har inbrottslarm. Ett problem är emellertid att det finns så många usla larm på marknaden. Ett inbrottslarm måste fungera om det ska göra någon nytta. Därför är det säkrast att endast anlita de larmföretag som har polistillstånd.

Ytterdörren måste ha ett godkänt lås, alltså antingen ett sjutillhållarlås eller ett cylinderlås. Slutblecket (metallbeslaget i dörrkarmen) bör dessutom vara av godkänd typ och rätt monterat. Annars kan det bändas loss när dörren är stängd.

Det är även viktigt att balkongdörrar har låsbara handtag. Nyckeln får sedan absolut inte sitta i. Om den gör det, kan tjuven bara krossa rutan, öppna och gå in.

Stoppa

hus som har inbrottslarm

om det ska göra någon nytta

Ytterdörren

när dörren är stängd

är

Nyckeln

får ... sitta i

---

16. a) Vanliga inlärofel (andraspråksfel) är brott mot följande regler: FV-2 (det finita verbet står på andra plats i huvudsatsen), BIFF (i *Bisatsen står Inte Före det Finita verbet*), HEFF (i *Huvudsatsen står inte Efter det Finita verbet*) samt regler om bestämdhet, kongruens och tempus. Bryter nedanstående skribent mot någon av de nämnda reglerna? Förklara så noggrant som möjligt minst tre regler som man har brutit emot och ge minst ett exempel från nedanstående text på varje regel du förklarar! (8 p)

b) Skriv om texten till korrekt svenska.

Det är 5 juni nu och jag var en student på Mittuniversitetet för nio månader och bodde i Sundsvall i nio månader, men nu jag ska åka tillbaka till hem. När har kommit med Maja i slutet på augusti visste jag inte hur det ska gå. Först vi bodde på Tallvägen men nu vi bor på Storgatan. Vi trivs jättebra. Mittuniversitetet är en bra skolan som jag tycker verkligen mycket om. Lärare är snäll och jag hoppas jag klarar tenta. Det är svår, men det är på engelska som är lyckligtvis bättre än min svenska.

1.

2.

3.

b)

